

DAVACI : E itim ve Bilim Emekçileri Sendikası

VEK L : Av. Necmiye ABBAZ BA EL
UETS adresi vardır.

DAVALI : Milli E itim Bakanlı ı

VEK L : Av. Kubilay MAV L
UETS adresi vardır.

DAVANIN KONUSU :

07/09/2013 gün ve 28758 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren Milli E itim Bakanlı ı Ortaö retim Kurumları Yönetmeli 'inin, 01/07/2015 tarih ve 29403 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelikle de i ik ;

1- 11. maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan "...en az 10..." ve "Özel ö retim kurumları..." ibarelerinin,

2- 58. maddesinin 2/ç bendinde yer alan "Gerekti inde cumartesi ve pazar günlerinde de yapılabilir." ibaresinin,

3- 64. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "...okul ö renci ödül ve disiplin kurulunun da görü ü alınarak..." ve "...10 puandan fazla davranı puanı indirilmi ve iade edilmemi olanlar ile..." ibarelerinin,

4- 94. maddesinin üçüncü fıkrasının,

5- 164. maddesinin ikinci fıkrasının (ç) ve (l) bentlerinin, üçüncü fıkrasının (k) bendinin, ikinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "...veya sosyal medya üzerinden..." ibaresinin, üçüncü fıkrasının (r) bendinde yer alan "...sosyal medya yoluyla..." ibaresinin, ikinci fıkrasının (), üçüncü fıkrasının (m) ve dördüncü fıkrasının (l) bentlerinde yer alan "...veya sosyal medya yoluyla..." ibarelerinin iptali istenilmektedir.

DAVACININ DD ALARI :

Seçmeli ders seçme amacına aykırı olarak ö rencilerin belirli dersleri seçmeye zorlandı ı, asgari talep sayısı belirlenmesinin, Türk milli e itim sisteminin amacı olan ö rencilerin ilgi, yetenekleri do rultusunda imkanlar ölçüsünde tercih yapma hakkı kısıtlandı ı, seçmeli dersin amacına aykırı bir ekilde ö rencilerin seçmedi i derslere yerle tirildi i, sorumluluk sınavlarının dersleri aksatmayacak ekilde hafta içinde yapılmasının yanında, ö retmenlerin ve tüm kamu görevlilerinin genel tatil günü olan cumartesi ve pazar günleri bu sınavların yapılabilece i düzenlenmesinin "angarya yasaktır." ilkesinin ihlali niteli inde oldu u, düzenlemedki "gerekli hallerin" neler oldu unun belirtilmedi i, ve mesai dı ındaki çalı maların nasıl ücretlendirilece i konusunda bir açıklamanın olmadı ı, okul birincisinin belirlenmesi noktasında okul ö renci ödül ve disiplin kuruluna sınırsız bir yetki tanındı ı, hizmet satın alma yoluyla çalı tırılacak personelin giderlerinin bütçe dı ı kaynaklarca kar ılanmayaca ına ili kin hükme yer verilmedi i, toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkının Anayasal bir hak oldu u ve ancak kanunla sınırlanabilece i,

ki iden ki iye de i en ve sınırları hiç kimse tarafından çizilip belirlenemeyecek milli ve manevi değerlere, genel ahlak ve adaba uygun olmayan, yanlış algı olu turabilecek tutum ve davranı ların disiplin soru turmasına konu edilemeyece i iddia edilmektedir.

DAVALININ SAVUNMASI :

Seçmeli derslerin sayı sınırlandırmasına tabii tutulmasının kamu kaynaklarını etkili kullanmaya yönelik bir politika oldu u, ö renci yeter sayısı aranmadan her seçmeli ders için olu an ö renci grubunun yeni bir sınıf oldu u dikkate alındı ında, okulların fiziki ortamlarının yetersiz kalaca ı gibi ö retmen ihtiyacının da katlanarak artaca ı; kaldı ki, zorunlu hallerde ö renci yeter sayısı bulunamadı ı için kendi okulunda açılmayan seçmeli derslerin 13/09/2012 tarih ve 515 sayılı Müste arlık Emri do rultusunda birden fazla okul ö rencileri için merkezi bir okulda açılabilme imkanı da bulundu u, ayrıca; düzenlemede yer alan ve dava konusu edilen "Özel ö retim kurumları ibaresinin" de i ikli e u ramadı ı, öncesinde de mevcut oldu u sadece kapsamının geni letildi i, seçmeli dersin ö retime açılması için aranan ve bir sınıftaki ö renci sayısının yakla ık 1/3'üne tekabül eden 10 ö rencinin makul bir sayı oldu u, sınav görevinin ö retmenlerin asli görevleri arasında yer aldı ı, Milli E itim Bakanlı ı Yönetici ve Ö retmenlerin Ders ve Ek Ders Saatlerine li kin Karar'ın 12/1. maddesinde, ö retmenlere sınav gözcülü ü için 5 saat ek ders ücreti ödenece inin düzenlendi i, okul birincisinin belirlenmesinde sadece mezuniyet notunun de il sosyal, kültürel, sportif ve ahlaki ba arının da dikkate alınması gerekti i, okulların tek gelir kayna ının ba ı ve yardımlar olmadı ı, söz konusu maddenin personele ödenecek ücretin kayna ını de il i ve i çi güvenli inin sa lanması için sözleşme yapılması zorunlulu unu düzenledi i, izinsiz gösteri, etkinlik ve toplantıya ili kin disiplin hükmünün okul içindeki davranı lara ili kin oldu u, iznin e itim-ö retim faaliyetlerinin aksamaması için arandı ı, dava konusu düzenlemelerin üst hukuk normlarına uygun oldu u ileri sürülerek, davanın reddi gerekti i savunulmaktadır.

DANI TAY TETK K HÂK M : Kamer SARIYILDIZ

DÜ ÜNCES : Bozma kararına uyularak kısmen davanın reddi, kısmen dava konusu i lemin iptali gerekti i dü ünülmektedir.

DANI TAY SAVCISI : Mehmet AKBULUT

DÜ ÜNCES : Dava, 07/09/2013 gün ve 28758 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren Milli E itim Bakanlı ı Ortaö retim Kurumları Yönetmeli 'nin, 01/07/2015 tarih ve 29403 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelikle de i ik 11. maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan "...en az 10..." ve "Özel ö retim kurumları..." ibarelerinin, 58. maddesinin 2/ç bendinde yer alan "Gerekti inde cumartesi ve pazar günlerinde de yapılabilir." ibaresinin, 64. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "...okul ö renci ödül ve disiplin kurulunun da görü ü alınarak..." ve "...10 puandan fazla davranı puanı indirilmi ve iade edilmemi olanlar ile..." ibarelerinin, 94. maddesinin üçüncü fıkrasının, 164. maddesinin ikinci fıkrasının (ç) ve (l) bentlerinin, üçüncü fıkrasının (k) bendinin, ikinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "...veya sosyal medya üzerinden..." ibaresinin, üçüncü fıkrasının (r) bendinde yer alan "...sosyal medya yoluyla..." ibaresinin, ikinci

fıkrasının (), üçüncü fıkrasının (m) ve dördüncü fıkrasının (l) bentlerinde yer alan "...veya sosyal medya yoluyla..." ibarelerinin iptali istemiyle açılmış, Danıştay 8. Dairesinin 25/06/2019 tarih ve E.2015/9937,K.2019/6006 sayılı kararıyla, anılan yönetmeliğin 11. maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan "...en az 10..." ve "Özel öğretmen kurumları..." ibareleri ve 58. maddesinin 2/ç bendinde yer alan "Gerektiğinde cumartesi ve pazar günlerinde de yapılabilir." ibaresi yönünden davanın reddine, "Okul birincilerinin tespiti" başlıklı 64. maddesinin 1. fıkrasında yer alan "...okul öğrenci ödül ve disiplin kurulunun da görüşü alınarak..." ibaresi ile "...on puandan fazla davranış puanı indirilmi ve iade edilmemi olanlar ile..." ibareleri yönünden karar verilmesine yer olmadığına, 94. maddesinin üçüncü fıkrasının, 164. maddesinin ikinci fıkrasının (ç) ve (l) bentlerinin, üçüncü fıkrasının (k) bendinin, ikinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "...veya sosyal medya üzerinden..." ibaresinin, üçüncü fıkrasının (r) bendinde yer alan "...sosyal medya yoluyla..." ibaresinin, ikinci fıkrasının (), üçüncü fıkrasının (m) ve dördüncü fıkrasının (l) bentlerinde yer alan "...veya sosyal medya yoluyla..." ibareleri yönünden davanın ehliyet yönünden reddine karar verilmiş, bu kararın temyiz edilmesi üzerine yapılan inceleme sonunda Danıştay 1. Dava Daireleri Kurulu'nun 02/06/2021 tarih ve E.2019/3426,K.2021/1126 sayılı kararıyla Danıştay Sekizinci ve Onuncu Daireleri Mühterem Kurulunun temyize konu 25/06/2019 tarih ve E:2015/9937, K:2019/6006 sayılı kararının davanın reddine ilişkin kısmının onanmasına, anılan kararın davanın ehliyet yönünden reddine ilişkin kısmı ile karar verilmesine yer olmadığına ilişkin kısmının bozulmasına karar verilmiş, davanın reddine ilişkin kısmı kesinleşmiştir.

2577 sayılı Danıştay Yargılama Usulü Kanunu'nun 50. maddesinin beşinci fıkrası uyarınca, temyiz üzerine Danıştay 1. Dava Daireleri Kurulu'na verilen kararlara uyulması zorunlu olduğundan, Danıştay 1. Dava Daireleri Kurulu'nun bozma gerekçesi gözetilerek dosyanın incelenmesine geçildi.

07/09/2013 gün ve 28758 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin, 01/07/2015 gün ve 29403 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmeliğinin 16. maddesi ile değişik "Okul birincilerinin tespiti" başlıklı 64. maddesinin 1. fıkrasında yer alan "...okul öğrenci ödül ve disiplin kurulunun da görüşü alınarak..." ibaresi ile "...on puandan fazla davranış puanı indirilmi ve iade edilmemi olanlar ile..." ibarelerinin iptali istemi yönünden yapılan incelemede;

- 1) 64. maddenin 1. fıkrasında yer alan "...okul öğrenci ödül ve disiplin kurulunun da görüşü alınarak..." ibaresi yönünden;

Anılan yönetmeliğinin "Okul birincilerinin tespiti" başlıklı 64. maddesinin 1. fıkrasının ilk halinde; "Ders kesiminde, okul öğrenci ödül ve disiplin kurulunun da görüşü alınarak mezuniyet puanı en yüksek olan öğrenci öğretmenler kurulunca okul birincisi olarak tespit edilir. Bütün derslerden başarılı olmasına rağmen stajını tamamlamayan öğrencilerle davranış puanı indirilmi ve iade edilmemi öğrenciler okul birincisi olamaz." düzenlemesine yer verilmiştir.

13/09/2014 tarih ve 2014 tarih ve 29118 sayılı resmi gazetede yayımlanan yönetmeliğinin 34. Maddesi ile anılan yönetmeliğinin 64/1. Maddesi "Ders kesiminde, okul öğrenci ödül ve disiplin kurulunun da görüşü alınarak mezuniyet puanı en yüksek olan öğrenci öğretmenler kurulunca okul

T.C.
DANI TAY
SEKİZNCİ DERE
Esas No : 2021/7208
Karar No : 2022/3321

birincisi olarak tespit edilir. Ancak, bütün derslerden başarılı olmasına rağmen stajını tamamlamayan öğrenciler, davranış puanı indirilmi ve iade edilmemi öğrenciler ile mezun oldu u ders yılının tamamını bulund u okulda okumayan öğrenciler okul birincisi olamaz." ekinde de i tirilmi tir.

Söz konusu maddede yer alan "...okul öğrencisi ödül ve disiplin kurulunun da görüşü alınarak..." ibaresinin iptali istemiyle açılan davada;Danıştay 8. Dairesinin 2014/6589 Esas sayılı 27/11/2014 tarihli kararıyla, "davranış puanının iade edilmesine doğrudan, okul birincisinin belirlenmesine ise dolaylı etkisi bulunan okul öğrencisi ödül ve disiplin kuruluna dava konusu düzenleme ile okul birincisinin belirlenmesi noktasında geniş bir yetki verildi i, başarının ölçülmesinde objektif ölçme ve değerlendirme metotlarının önüne geçerek subjektif ve keyfi uygulamalara sebebiyet verebilecek olan bu durumun Milli Eğitim sisteminin amacına, ilkelerine ve hukuka aykırı bulund u" gerekçesiyle bahse konu ibarenin yürütmesi durdurulmu , bu karara yapılan itiraz da Danıştay 8. Dava Daireleri Kurulu'nun 01/07/2015 gün ve YD Tiraz No:2015/351 sayılı kararı ile reddedilmi tir.

1.07.2015 tarih ve 29403 sayılı resmi gazetede yayımlanan Yönetmeliğin 16. maddesiyle bahse konu 64. maddenin 1. fıkrasında de i iklik yapılarak, "Ders kesiminde, okul öğrencisi ödül ve disiplin kurulunun da görüşü alınarak mezuniyet puanı en yüksek olan öğrencisi öğretmenler kurulunca okul birincisi olarak tespit edilir. Ancak, bütün derslerden başarılı olmasına rağmen stajını tamamlamayanlar, 10 puandan fazla davranış puanı indirilmi ve iade edilmemi olanlar ile mezun oldu u ders yılının tamamını bulund u okulda okumayan öğrenciler okul birincisi olamaz." ekinde yeniden düzenleme yapılmı , yürütmesinin durdurulmasına karar verilmi olan aynı ibareler yeniden getirilmi tir.

Somut uyu mazlıkta, Danıştay Sekizinci Dairesince 01/03/2016 tarih ve E:2015/9937 sayılı kararıyla 07/09/2013 tarih ve 28758 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin 01/07/2015 tarih ve 29403 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ile de i ik 64. maddesinin 1. fıkrasında yer alan "okul öğrencisi ödül ve disiplin kurulunun da görüşü alınarak" ve "...10 puandan fazla davranış puanı indirilmi ve iade edilmemi olanlar ile..." ibareleri hukuka aykırı bulunarak, bu kısımlar yönünden yürütmenin durdurulması isteminin kabulüne karar verildi i, davalı idare tarafından bu karara yapılan itirazın Danıştay 8. Dava Daireleri Kurulunun 08/06/2016 tarih ve YD Tiraz No:2016/320 sayılı kararı ile reddedildi i, davalı idarece söz konusu yargı kararının uygulanması amacıyla 28/10/2016 tarih ve 29871 sayılı resmi gazetede yayımlanan yönetmeliğin 25. maddesi ile de Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin 64/1. maddesi " Ders kesiminde, mezuniyet puanı en yüksek olan öğrencisi öğretmenler kurulunca okul birincisi olarak tespit edilir. Ancak bütün derslerden başarılı olmasına rağmen stajını tamamlamayanlar, mezun oldu u ders yılının tamamını bulund u okulda okumayan öğrenciler okul birincisi olamaz." ekinde de i tirildiği, daha sonra 01/09/2018 tarih ve 30522 sayılı resmi gazetede yayımlanan yönetmeliğin 28.maddesi ile anılan yönetmeliğin 64/1. maddesi bu kez " Ders kesiminde, dört yıllık eğitim ve öğretim yılına ait mezuniyet puanı en yüksek olan öğrencisi öğretmenler kurulunca okul birincisi olarak tespit edilir. Ancak bütün derslerden başarılı olmasına rağmen stajını tamamlamayanlar, mezun oldu u

ders yılının tamamını bulundu u okulda okumayan ö renciler okul birincisi olamaz." ekinde de i tirildi i, iptali istenen anılan ibarelerin madde metninden çıkarıldı ı görülmektedir.

Bu durumda, yargı kararının yerine getirilmesi amacıyla, 1.3.2016 tarihinde verilen Yürütmenin Durdurulması kararından sonra Anayasal ve yasal zorunluluk nedeniyle dava konusu Yönetmelik'te de i iklik yapıldı ı anla ıldı ndan, Yönetmeli in 64. maddesinin 1. fıkrasında yer alan " okul ö renci ödül ve disiplin kurulunun da görü ü alınarak " ve " 10 puandan fazla davranı puanı indirilmi ve iade edilmemi olanlar ile" ibareleri bakımından davanın konusuz kaldı ndan söz edilemeyece inden, dava konusu düzenleme hakkında i in esasına girilerek inceleme yapılması gerekmektedir.

1739 sayılı Milli E itim Temel Kanunu'nun 6. maddesinde; fertlerin, e itimleri süresince, ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde ve do rultusunda çe itli programlara veya okullara yöneltilecekleri, Milli e itim sisteminin, her bakımdan, bu yöneltmeyi gerçekle tirecek biçimde düzenlenece i, yöneltmede ve ba arının ölçülmesinde rehberlik hizmetlerinden ve objektif ölçme ve de erlendirme metotlarından yararlanılaca ı hükme ba lanmı tır.

Anılan Yönetmeli in 164. maddesinde disiplin cezasını gerektiren davranı ve fiiller sayılmı olup,170. maddesinde de, her ders yılı ba ında ö rencilerin davranı puanının 100 olaca ı, ceza alan ö rencilerin davranı puanlarından, kınama cezası için 10, okuldan kısa süreli uzakla tırma cezası için 20, okul de i tirme cezası için 40, örgün e itim dı na çıkarma cezası için 80 puanın indirilece i hükmüne yer verilmi ; 171. maddesinde ise, ceza alan ve davranı puanı indirilmi olan ancak davranı ları olumlu yönde de i en, iyi hâlleri görülen ve olumsuz davranı ları tekrarlamayan ö rencilerin durumlarının, okul ö renci ödül ve disiplin kurulunca daha sonraki dönemde/dönemlerde de erlendirilece i, cezalarının kaldırılması ve davranı puanlarının iadesi öngörülen ö rencilerin ö retmenler kuruluna sunulaca ı, ö retmenler kurulunca cezası kaldırılan ve davranı puanı iade edilen ö rencilerin yeni durumlarının e-Okul sistemine i lenece i düzenlenmi tir.

Yukarıda aktarılan yasal düzenlemeden de anla ılaca ı üzere, Milli e itim sisteminin amaçlarından biri de, ba arının tespitinde adil ve objektif bir de erlendirme yaparak ö rencilerin daha ba arılı olma yolunda enerji ve iste inin artırılmasıdır.

Dava konusu yönetmelikte ise, ba arı ile disiplin, ahlaki ve manevi de erler arasında sıkı bir ili ki oldu una vurgu yapılmı ve okul ö renci ödül ve disiplin kurulunun da görü ü alınarak mezuniyet puanı en yüksek olan ö rencinin ö retmenler kurulunca okul birincisi olarak tespit edilece i, ancak davranı puanı indirilmi ve iade edilmemi ö rencilerin okul birincisi olamayaca ı düzenlenmi ise de, disiplin ve ahlaktan daha ziyade ba arıya ba lı okul birincili i, yüksekö retime giri te ek kontenjan ayrılarak ödüllendirilen ba arı ile ilgili bir durumdur.

Öte yandan, davranı puanının iade edilmesine do rudan, okul birincisinin belirlenmesine ise dolaylı etkisi bulunan okul ö renci ödül ve disiplin kuruluna dava konusu düzenleme ile okul birincisinin belirlenmesi noktasında geni bir yetki verildi i görülmü olup, bu durum ba arının ölçülmesinde objektif ölçme ve de erlendirme metotlarının önüne geçerek subjektif ve keyfi uygulamalara sebebiyet verebilecektir.

Bununla birlikte, Yönetmeli in 164. ve 170.maddeleri uyarınca kınama cezası gerektiren Okulu, okul e yasını ve çevresini kirletmek, Okul yönetimi veya ö retmenler tarafından verilen e itim ve ö retime ili kin görevleri yapmamak, Kılık-kıyafete ili kin mevzuat hükümlerine uymamak gibi basit fiilleri i leyen bir ö rencinin dahi, maddede belirtilen fiilleri i lemesi nedeniyle davranı puanının dü ürülmesi ve okul ö renci disiplin kurulunca da puanının iade edilmemesi durumunda okul birincisi olamamasının mümkün olmasının, ba arının objektif ölçme ve de erlendirme metotlarıyla ölçülmesini hükme ba layan yasal düzenlemeye açık bir aykırılık olu turaca ı sonucuna ula ılmı tır.

Söz konusu yönetmeli in 64/1.maddesinde yer alan "...okul ö renci ödül ve disiplin kurulunun da görü ü alınarak..." ibaresinin iptali istemiyle açılan davada; Danı tay 8. Dairesinin 2014/6589 Esas sayılı 27/11/2014 tarihli kararıyla, "davranı puanının iade edilmesine do rudan, okul birincisinin belirlenmesine ise dolaylı etkisi bulunan okul ö renci ödül ve disiplin kuruluna dava konusu düzenleme ile okul birincisinin belirlenmesi noktasında geni bir yetki verildi i, ba arının ölçülmesinde objektif ölçme ve de erlendirme metotlarının önüne geçerek subjektif ve keyfi uygulamalara sebebiyet verebilecek olan bu durumun Milli e itim sisteminin amacına, ilkelerine ve hukuka aykırı bulundu u" gerekçesiyle bahse konu ibarenin yürütmesi durdurulmu , bu karara yapılan itiraz da Danı tay dari Dava Daireleri Kurulu'nun 01/07/2015 gün ve YD tiraz No:2015/351 sayılı kararı ile reddedilmi tir.

2) 64. Maddenin 1. fıkrasında yer alan "...10 puandan fazla davranı puanı indirilmi ve iade edilmemi olanlar ile..." ibaresine gelince

Kanun koyucu ve idareler, düzenlemeler yaparken hukuk devleti ilkesinin bir gere i olan ölçülülük ilkesiyle ba lıdır. Bu ilke ise "elveri lilik", "gereklilik" ve "orantılılık" olmak üzere üç alt ilkeden olu maktadır. "elveri lilik", ba vurulan önlemin ula ılmak istenen amaç için elveri li olmasını, "gereklilik" ba vurulan önlemin ula ılmak istenen amaç bakımından gerekli olmasını "orantılılık" ise ba vurulan önlem ve ula ılmak istenen amaç arasında olması gereken ölçüyü ifade etmektedir. Bir kurala uyulmaması nedeniyle kanun koyucu veya idareler tarafından öngörülen yaptırım ile ula ılmak istenen amaç arasında da "ölçülülük ilkesi" gere ince makul bir dengenin bulunması zorunludur.

Ba ka bir anlatımla, hukuk devletinin unsurlarından olan "ölçülülük ilkesi" nedeniyle Devlet, kural ihlali nedeniyle öngörülen yaptırım ile ula ılmak istenen amaç arasında makul bir denge kurmak zorundadır.

Yukarıda izah edildi i üzere kınama cezası gerektiren basit fiilleri i leyen ö rencinin dahi maddede belirtilen fiilleri i lemesi nedeniyle Yönetmeli in 164. ve 170.maddeleri uyarınca davranı puanı dü ürülmesi ve okul ö renci disiplin kurulunca da puanı iade edilmemesi durumunda okul birincisi olamamasının mümkün olması kar ısında, davalı idarece, disiplin ve ahlaktan daha ziyade ba arıya ba lı olan okul birincili ine engel te kil edecek hallerin, davranı puanı veya disiplin cezası olarak de il, fiil bazında belirlenmesi ve ö rencilerin okul birincili inin önüne geçebilecek, onun ba arısını ikincil durumda bırakabilecek nitelik ve a ırlıkta bulunan fiillerin tek tek sayılması belirlilik ilkesi ile sistemin getirili amacına uygun dü ecektir.

Bu itibarla, ortaö retim kurumlarında sadece akademik yönden de il ahlaki ve manevi de erler bakımından da ba ariya ula abilmesi için davaya konu düzenleme yapılmı ise de, bu düzenlemede okul birincili ine engel te kil edebilecek nitelik ve a ırlıkta bulunmayan eylemleri gerçeikle tiren ö rencilerin okul birincisi olamamasına neden olabilecek ekilde getirilen yaptırımın, ula ılmak istenen amaç kar ısında orantılı bir tedbir oldu u söylenemez.

Bu durumda, Yönetmeli in 64. maddesinin 1. fıkrasında yer alan "...10 puandan fazla davranı puanı indirilmi ve iade edilmemi olanlar ile..." ibaresinde milli e itim sisteminin amacına, ilkelerine ve hukuk devletinin bir gere i olan ölçülülük ilkesine uyarlık bulunmamaktadır.

"Di er personel" ba lıklı 94. Maddenin (3). fıkrasına gelince;

Dava konusu yönetmeli in 94. maddesinin 3. fıkrasında, 01/07/2015 tarihinde yapılan de i iklikten önce mevcut halinde; "Kadrolu personel dı nda, ücretleri genel bütçe veya bütçe dı ı kaynaklarla kar ılanarak hizmet satın alma yoluyla çalı tırılacak personelin görevlerine ili kin esas ve usuller sözleşmeyle belirlenir." düzenlemesine yer verilmi , bu düzenlemedeki "...veya bütçe dı ı kaynaklarca..." ibaresi, Milli E itim Bakanlığı tarafından yürütülen ortaö retim hizmetinin zorunlu ve parasız oldu u, bu hizmetin kar ılı ı olarak veya kamu hizmetleriyle ili kilendirilerek ba ı veya yardım toplanamayaca ı, bu düzenlemenin okullarda kadrolu personelin yetersiz kaldı ı ve genel bütçe ile sözleşmeyle personel için yeterli ödenek ayrılmadı ı hallerde velilerden e itim hizmetinin kar ılı ı olarak veya bu hizmetlerle ili kilendirilerek ba ı veya yardım toplanmasına neden olabilece i, bu itibarla, Milli E itim Bakanlığı na ba lı olarak faaliyette bulunan ve kamu hizmeti gören ortaö retim kurumlarında kadrolu personel dı nda, hizmet satın alma yoluyla sözleşmeyle çalı tırılacak personelin ücretlerinin, "genel bütçe" dı nda, içeri i, kapsamı, dayana ı ve elde edilme yöntemi belli olmayan "bütçe dı ı kaynaklarca" kar ılanmasının öngörülmesinde, hukuki isabet görülmedi i belirtilerek yönetmeli in 94. maddesinin 3. fıkrasında yer alan "...veya bütçe dı ı kaynaklarca..." ibaresi 5018 sayılı Kanun'un 40. maddesine aykırı oldu u gerekçesiyle Danı tay 8. Dairesinin 27.11.2014 günü. E;2014/6589 sayılı kararıyla yürütmesi durdurulmu , bu karara yapılan itiraz da Danı tay dari Dava Daireleri Kurulu'nun 01/07/2015 gün ve YD tirazNo:2015/351 sayılı kararı ile reddedilmi tir.

Bu kararın geri inin yerine getirilmesi amacıyla, 01/07/2015 gün ve 29403 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmeli in 21. maddesi ile anılan yönetmeli in dava konusu 94. maddesinin 3. Fıkrası "Hizmet satın alma yoluyla çalı tırılacak personelin görevlerine ili kin esas ve usuller sözleşmeyle belirlenir" ekinde de i tirilmi tir.

Dava konusu yönetmelik hükmü incelendi inde, getirilen yönetmelik hükmünün Danı tay 8. Dairesinin söz konusu yürütmenin durdurulmasına ili kin 27.11.2014 günü. E;2014/6589 sayılı kararına uygun olarak düzenlendi i, dava konusu düzenlemede hukuka aykırılık bulunmadı ı sonucuna varılmı tir.

Yönetmeli in 164. maddesinin disiplin cezası verilmesi gereken fiilleri düzenleyen 2. fıkrasının (ç) bendindeki" zinsiz gösteri, etkinlik ve toplantı düzenlemek, bu tür gösteri, etkinlik ve toplantılara katılmak,", 3. fıkrasının (k) bendindeki" E itim ve ö retim ortamında; siyasi ve ideolojik amaçlı eylem düzenlemek, ba kalarını bu gibi eylemler düzenlemeye kı kırtmak, düzenlenmi eylemlere katılmak,"düzenlemeleri ile, 164. Maddenin 2. Fıkrası a bendindeki "Ki ilere, arkadaşlarına, okul yöneticilerine, ö retmenlerine ve di er çalı anlarına kar ı okul içinde ve

dı ında sözle, davranı la veya sosyal medya üzerinden hakaret etmek, hakareti payla mak, yaymak veya ba kalarını bu davranı a kı kırtmak,"; bendindeki "Bili im araçları veya sosyal medya yoluyla e itim ve ö retim faaliyetlerine ve ki ilere zarar vermek,"; 3. fıkrası m bendindeki, "Bili im araçları veya sosyal medya yoluyla e itim ve ö retimi engellemek, ki ilere a ır derecede maddi ve manevi zarar vermek"; r bendindeki, "Ki ilere, arkada larına ve okul çalı anlarına; söz ve davranı larla sarkıntılık yapmak, iftira etmek, ba kalarını bu davranı lara kı kırtmak veya zorlamak, yapılan bu fiilleri sosyal medya yoluyla payla mak, yaymak,"; 4. fıkrası l bendindeki, "Bili im araçları veya sosyal medya yoluyla; bölücü, yıkıcı, ahlak dı ı ve iddeti özendiren sesli, sözlü, yazılı ve görüntülü içerikler olu turmak, bunları ço altmak, yaymak ve ticaretini yapmak." hükümlerinde geçen " veya sosyal medya üzerinden", "veya sosyal medya yoluyla" ibarelerinin iptali istemi yönünden yapılan incelemede;

"Disiplin cezasını gerektiren davranı ve fiiller" ba lıklı 164. maddenin 2. fıkrası (ç) bendinde;" zinsiz gösteri, etkinlik ve toplantı düzenlemek, bu tür gösteri, etkinlik ve toplantılara katılmak" fiili "okuldan 1-5 gün arasında kısa süreli uzakla tırma" cezasını gerektiren fiil ve davranı lar arasında sayılmı tır.

Aynı Yönetmeli in 164. maddesinin ikinci fıkrasının (i) bendinde, "Okul binası, eklenti ve donanımlarına, arkada larının araç-gerecine siyasi, ideolojik veya müstehcen amaçlı yazılar yazmak, resim veya semboller çizmek" fiili, okuldan 1-5 gün arasında kısa süreli uzakla tırma cezasını gerektiren fiil ve davranı lar arasında; aynı maddenin üçüncü fıkrasının (h) bendinde, "E itim ve ö retim ortamına yaralayıcı, öldürücü silah ve patlayıcı madde ile her türlü aletleri getirmek veya bunları bulundurmak" ve (k) bendinde, "E itim ve ö retim ortamında; siyasi ve ideolojik amaçlı eylem düzenlemek, ba kalarını bu gibi eylemler düzenlemeye kı kırtmak, düzenlenmi eylemlere katılmak" fiilleri ise, okul de i tirme cezasını gerektiren fiil ve davranı lar arasında yer almaktadır.

Yönetmeli in alıntısı yapılan di er disiplin hükümlerinden de görülece i üzere, bazı fiil ve davranı ların "okul binası, eklenti ve donanımları" veya "e itim ve ö retim ortamı" gibi ifadeler konulmak suretiyle ancak okul içinde gerçekleşmesi halinde disiplin cezasına konu edilebilece i düzenlenmi , ancak davaya konusu yukarıda belirtilen düzenlemedeki fiillerin okul içi ve eklentileri yanında okul sınırları dı ında veya özel alanda da i lenmesi halinde disiplin cezası yaptırımını ile kar ıla lmasına imkan verecek biçimde düzenlendi i görülmekte ise de;

"41. ... üphesiz ki disiplin kuralları ö rencilerin okul dı ındaki ifade ve eylemlerine tesir edecek ölçekte de uygulanabilir. Bununla birlikte ö rencilerin okul dı ındaki ifade ve eylemlerine disiplin amacıyla müdahale imkânı oldukça dardır. Ö rencilerin e itim kurumu dı ındaki ifade ve eylemleri sebebi ile e itim hakkına müdahale te kil edecek nitelikte yaptırımlara maruz kalmaları ancak kurum dı ında gerçekleşmesi eylemin kurum düzenini ciddi ekilde etkilemesi halinde mümkündür. ..." (AYM, Ahmet Batur Ba vurusu, Ba vuru Numarası: 2018/20182, Karar Tarihi: 14/9/2021, R.G. Tarih ve Sayı: 24/11/2021 - 31669)

Dolayısıyla okulun ister dı ında isterse içinde i lensin, ö rencinin eyleminin okulun düzenini ve faaliyetlerini hangi derecede etkiledi i, ne ekilde bozdu u veya bozma tehlikesi meydana getirdi i ortaya konulmak suretiyle ö renci hakkında disiplinsizlik te kil eden eylemi nedeniyle disiplin cezası uygulanması mümkündür. Bu durumda 1739 sayılı Milli E itim Temel

Kanununun 2. maddesi kapsamında E itim ve ö retimin Milli E itimin amaçlarının gerçekte tirilmesi hedefi do rultusunda sa lıklı, huzurlu ve verimli bir ekilde yapılabilmesini sa lamak amacıyla getirilen yukarıda belirtilen düzenlemelerde hukuka aykırılık görülmemi tir.

164. maddesinin 2. fıkrasının (I) bendine gelince;

01/07/2015 gün ve 29403 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmeli in 28. maddesi ile Milli E itim Bakanlı ı Ortaö retim Kurumları Yönetmeli i'nin 164. maddesinde belirtilen "okuldan 1-5 gün arasında kısa süreli uzakla tırma" cezasını gerektiren fiil ve davranı lar arasına "Millî ve manevi de erlere, genel ahlak ve adaba uygun olmayan, yanlı algı olu turabilecek tutum ve davranı larda bulunmak" ekindeki (I) bendi eklenmi tir.

Dava konusu olayda Danı tay Sekizinci Dairesinin 01/03/2016 tarih ve E:2015/9937 sayılı kararıyla Yönetmeli in 164. maddesinin ikinci fıkrasının (I) bendinde yer alan "...yanlı algı olu turabilecek..." ibaresinde, hukuk devleti ile hukuki güvenlik ve belirlilik ilkelerine uyarlık bulunmadı ı gerekçesiyle yürütmenin durdurulmasına karar verilmi tir.

28/10/2016 tarih ve 29871 sayılı resmi gazetede yayımlanan Milli E itim Bakanlı ı Ortaö retim Kurumları Yönetmeli inde De i iklik Yapılmasına ili kin Yönetmeli in 40. maddesi ile anılan yönetmeli in 164. maddesinin 2. fıkrasının (I) bendi "Millî ve manevi de erlere, genel ahlak ve adaba uygun olmayan tutum ve davranı larda bulunmak" ekinde de i tirilmi ise de; bu de i iklik i bu davada 8. Daire tarafından dava konusu hükmün bir kısmı için verilen 1.3.2016 tarihli yürütmenin durdurulması kararından sonra yapılmı oldu undan i in esasını incelemek gerekmi tir.

"Hukuki güvenlik" ile "belirlilik" ilkeleri, Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devletinin önko ullarındandır. Ki ilerinin hukuki güvenli ini sa lamayı amaçlayan "hukuki güvenlik ilkesi", hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve i lemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar. "Belirlilik ilkesi" ise, düzenlemelerin hem ki iler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve ku kuya yer vermeyecek ekilde açık, net, anla ılır ve uygulanabilir olmasını, ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına kar ı koruyucu önlem içermesini ifade etmektedir. Bu bakımdan, düzenlemenin metni, bireylerin, gerekti inde hukuki yardım almak suretiyle, hangi somut eylem ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun ba landı ını belli bir açıklık ve kesinlikte öngörebilmelerine imkân verecek düzeyde olmalıdır. Dolayısıyla, uygulanması öncesinde düzenlemenin, muhtemel etki ve sonuçlarının yeterli derecede öngörülebilir olması gereklidir.

Disiplin cezalarını düzenleyen söz konusu kuralda yer alan ve ki iden ki iye farklı bir anlam ifade eden "millî ve manevi de erler" ile "genel ahlâk ve adap" kavramlarının mu lak ve objektiflikten uzak oldu u açıktır. Bu nedenle, okuldan 1 ila 5 gün arasında kısa süreli uzakla tırma cezasını gerektiren fiil ve davranı ların tespiti noktasında idarelere sınırları belli olmayan geni bir takdir yetkisi tanıyan davaya konu kural, ö renciler için öngörülebilir olmadı ı gibi idarelerin keyfi yorum ve uygulamalarına kar ı da yeterince koruma sa layacak nitelikte olmadı ından hukuki güvenlik ve belirlilik ilkelerine de aykırı oldu u sonucuna ula ılmı tir.

Disiplin cezalarını düzenleyen söz konusu kuralda yer alan ve duyu organlarıyla alınan bilginin alınması, yorumlanması, seçilmesi ve düzenlenmesi anlamına gelen "algı"nın ki iden ki iye farklı bir anlam ifade etmesi nedeniyle "yanlı algı olu turabilecek tutum ve davranı " kavramının mu lak ve objektiflikten uzak oldu u açıktır. Bu nedenle, okuldan 1 ila 5 gün arasında kısa süreli uzakla tırma cezasını gerektiren fiil ve davranı ların tespiti noktasında idarelere sınırları belli olmayan geni bir takdir yetkisi tanıyan davaya konu kural, ö renciler için öngörülebilir olmadı ı gibi idarelerin keyfi yorum ve uygulamalarına kar ı da yeterince koruma sa layacak nitelikte olmadı ından hukuki güvenlik ve belirlilik ilkelerine de aykırı bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, Milli E itim Bakanlığı ı Ortaö retim Kurumları Yönetmeli 'nin, 01.07.2015 gün ve 29403 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle de i ik 64. maddesinin 1. fıkrasında yer alan "...okul ö renci ödül ve disiplin kurulunun da görü ü alınarak..." ve "...10 puandan fazla davranı puanı indirilmi ve iade edilmemi olanlar ile..." ibarelerinin,, 164. maddesinin 2. fıkrasının (I) bendinin iptaline, dava konusu yönetmeli in iptali istenen di er maddeleri yönünden ise davanın reddine, karar verilmesinin uygun olaca ı dü ünülmektedir.

TÜRK M LLET ADINA

Hüküm veren Danı tay Sekizinci ve kinci Dairelerince verilen 25/06/2019 tarih ve E:2015/9937, K:2019/6006 sayılı kararın, Danı tay dari Dava Daireleri Kurulu'nun 06/02/2021 tarih ve E:2019/3426, K:2021/11269 sayılı kararıyla; dava konusu Yönetmeli in 164. maddesinin 2. fıkrasının (ç) ve (I) bentlerinin, 3. fıkrasının (k) bendinin, 2. fıkrasının (a) bendinde yer alan "*veya sosyal medya üzerinden*" ibaresinin, 3. fıkrasının (r) bendinde yer alan "*sosyal medya yoluyla*" ibaresinin, 2. fıkrasının (), 3. fıkrasının (m) ve 4. fıkrasının (I) bentlerinde yer alan "*veya sosyal medya yoluyla*" ibareleri; 64. maddesinin 1. fıkrasında yer alan "*okul ö renci ödül ve disiplin kurulunun da görü ü alınarak*" ve "*ö rencilerle davranı puanı indirilmi ve iade edilmemi* " ibareleri ile "Di er personel" ba lıklı 94. maddesinin 3. fıkrası yönünden kısmen bozulmasına; di er kısmının onanmasına karar verildi i görüldü ünden, bozma kararına uyularak bozulan kısımlar yönünden 2575 sayılı Yasaya 3619 sayılı Yasayla eklenen Ek 1 maddesi hükmü uyarınca birlikte yapılan toplantıda Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra i in gere i görü üldü.

NCELEME VE GEREKÇE:

2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun 'Temyiz' ba lıklı 46. maddesinin 1. fıkrasında, Danı tay dava dairelerinin nihai kararlarının Danı tay'da temyiz edilebilece i; 2575 sayılı Danı tay Kanunu'nun 'dari ve vergi dava daireleri kurullarının görevleri' ba lıklı 38. maddesinde, dari Dava Daireleri Kurulunca idari dava dairelerinden ilk derece mahkemesi olarak verilen kararların temyizen incelenece i; 2577 sayılı Kanun'un 'Temyiz incelemesi üzerine verilecek kararlar' ba lıklı 49. maddesinin 4. fıkrasında da, Danı tayın ilk derece mahkemesi olarak baktı ı davaların temyizen incelenmesinde bu madde ile ısrar hariç 50. madde hükümlerinin kıyasen uygulanaca ı kurala ba lanmı tır.

Yukarıda aktarılan mevzuat hükümleri uyarınca Danı tay Dava Dairelerinin ilk derece mahkemesi olarak verdi i kararların temyizen bozulması durumunda ısrar olana ı tanınmamı tır.

Bu nedenle, bozma kararı gözönünde bulundurularak, yeniden bir karar verilmesi gerekmektedir.

Igili mevzuat:

Anayasa'nın 124. maddesinde; Cumhurba kanı, bakanlıklar ve kamu tüzelki ileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve Cumhurba kanlı ı Kararnamelerinin uygulanmasını sa lamak üzere ve bunlara aykırı olmamak artıyla, yönetmelikler çıkarabilecekleri kuralı yer almı tır. Anayasanın aktarılan hükmü ve normlar hiyerar isi ba lamında, bir yasa hükmüne dayalı olarak hazırlanan yönetmelikler ile yasa hükümlerine açıklık getirilmesi ve yasa hükümlerinin uygulamaya geçirilmesi amaçlanmaktadır.

10/07/2018 tarih ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren 1 sayılı Cumhurba kanlı ı Te kilatı Hakkında Cumhurba kanlı ı Kararnamesi'nin "Milli E itim Bakanlığı ı" başlıklı onuncu bölümünde düzenlenen "Görevler" başlıklı 301. maddesinde; "Milli E itim Bakanlı ının görev ve yetkileri unlardır.

a) Okul öncesi, ilk ve orta ö retim ça ındaki ö rencileri bedenî, zihnî, ahlakî, manevî, sosyal ve kültürel nitelikler yönünden geli tiren ve insan haklarına dayalı toplum yapısının ve küresel düzeyde rekabet gücüne sahip ekonomik sistemin gerektirdi i bilgi ve becerilerle donatarak gelece e hazırlayan e itim ve ö retim programlarını tasarlamak, uygulamak, güncellemek; ö retmen ve ö rencilerin e itim ve ö retim hizmetlerini bu çerçevede yürütmek ve denetlemek,

b) E itim ve ö retimin her kademesi için ulusal politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla gerekli çalı maları yapmak, uygulamak, uygulanmasını izlemek ve denetlemek, ortaya çıkan yeni hizmet modellerine göre güncelleyerek geli tirmek,

c) E itim sistemini yeniliklere açık, dinamik, ekonomik ve toplumsal geli imin gerekleriyle uyumlu biçimde güncel teknik ve modeller ı ında tasarlamak ve geli tirmek,

ç) E itime eri imi kolayla tıran, her vatanda ın e itim fırsat ve imkânlarından e it derecede yararlanabilmesini teminat altına alan politika ve stratejilerin geli tirilmesi amacıyla çalı malar yapmak, belirlenen politikaları uygulamak, uygulanmasını izlemek ve koordine etmek,

d) Kız ö rencilerin, engellilerin ve toplumun özel ilgi bekleyen di er kesimlerinin e itime katılımını yaygınla tıracak politika ve stratejilerin geli tirilmesi amacıyla gerekli çalı maları yapmak, belirlenen politikaları uygulamak ve uygulanmasını koordine etmek,

e) Özel yetenek sahibi ki ilerin bu niteliklerini koruyucu ve geli tirici özel e itim ve ö retim programlarını tasarlamak, uygulamak ve uygulanmasını koordine etmek,

f) Yüksekö retim kurumları dı ındaki e itim ve ö retim kurumlarını açmak, açılmasına izin vermek ve denetlemek,

g) Yurtdı ında çalı an veya ikamet eden Türk vatanda larının e itim ve ö retim alanındaki ihtiyaç ve sorunlarına yönelik çalı maları ilgili kurum ve kurulu larla i birli i içinde yürütmek,

) Yüksekö retim dı ında kalan ve di er kurum ve kurulu larca açılan örgün ve yaygın e itim ve ö retim kurumlarının denklik derecelerini belirlemek, program ve düzenlemelerini hazırlamak,

h) Yüksekö retimin millî e itim politikası bütünlü ü içinde yürütülmesini sa lamak için, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yüksekö retim Kanunu ile Bakanlı a verilmî olan görev ve sorumlulukları yerine getirmek,

ı) Kanunlarla ve Cumhurba kanlı ı kararnameleriyle verilen di er görevleri yapmak." düzenlemesi yer almaktadır.

1739 sayılı Milli E itim Temel Kanunu'nun "Genel amaçlar" ba lıklı 2. maddesinin 3. fıkrasında; " İgi, istidat ve kabiliyetlerini geli tirerek gerekli bilgi, beceri, davranı lar ve birlikte i görme alı kanlı ı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutlulu una katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sa lamak" genel amaçlar arasında sayılmı olup; "E itim hakkı" ba lıklı 7. maddesinde; " İkö retim görmek her Türk vatanda ının hakkıdır. İkö retim kurumlarından sonraki e itim kurumlarından vatanda lar ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde yararlanırlar." hükmüne yer verilmî tir.

Yine, 1739 sayılı Milli E itim Temel Kanunu'nun "Orta ö retim" ba lıklı bölümün altında yer alan "kapsam" ba lıklı 26. maddesinde; " Ortaö retim; ilkö retime dayalı dört yıllık zorunlu örgün veya yaygın ö renim veren genel, mesleki ve teknik ö retim kurumları ile mesleki e itim merkezlerinin tümünü kapsar. Bu okul ve kurumları bitirenlere, bitirdikleri programın özelli ine göre diploma verilir. Ancak mesleki e itim merkezi ö rencilerinin diploma alabilmeleri için Millî E itim Bakanlı ınca belirlenen fark derslerini tamamlaması zorunludur." hükmü, "Ortaö retimden yararlanma hakkı" ba lıklı 27. maddesinde; " İkö retimini tamamlayan ve ortaö retime girmeye hak kazanmı olan her ö renci, ortaö retime devam etmek ve ortaö retim imkanlarından ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde yararlanmak hakkına sahiptir." "Amaç ve görevler" ba lıklı 28. maddesinde ise; "Ortaö retimin amaç ve görevleri, Milli E itimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak;

1. Bütün ö rencilere ortaö retim seviyesinde asgari ortak bir genel kültür vermek suretiyle onlara ki i ve toplum sorunlarını tanımak, çözüm yolları aramak ve yurdun iktisadi sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunmak bilincini ve gücünü kazandırmak,

2. Ö rencileri, çe itli program ve okullarla ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde ve do rultusunda yüksek ö retime veya hem mesle e hem de yüksek ö retime veya hayata ve i alanlarına hazırlamaktır.

Bu görevler yerine getirilirken ö rencilerin istekleri ve kabiliyetleri ile toplum ihtiyaçları arasında denge sa lanır." düzenlemeleri yer almaktadır.

07/09/2013 tarih ve 28758 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren Milli E itim Bakanlı ı Ortaö retim Kurumları Yönetmeli i'nin 07/09/2013 tarih ve 28758 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren Millî E itim Bakanlı ı Ortaö retim Kurumları Yönetmeli i'nin "Okul birincilerinin tespiti" ba lıklı 64. maddesinin 1. fıkrasının dava tarihi itibariyle yürürlükte olan halinde; "Ders kesiminde, okul ö renci ödül ve disiplin kurulunun da görü ü alınarak mezuniyet puanı en yüksek olan ö renci, ö retmenler kurulunca okul birincisi olarak tespit edilir. Bütün derslerden ba arılı olmasına ra men stajını tamamlamayan ö rencilerle davranı puanı indirilmî ve iade edilmemi ö renciler okul birincisi olamaz." düzenlemesi yer almaktadır.

Yine, anılan Yönetmeli in "Di er personel" ba lıklı 94. maddesinde; " (1) Okullarda;
a) Bakım, onarım ve uygulama sınıfları dahil alanlarıyla ilgili hizmetleri yürütmek, e itim ve
ö retim etkinliklerinde ö retmenlere yardımcı olmak üzere teknisyen,
b) Kütüphaneye ilgili i leri yürütmek üzere kütüphane memuru,
c) Aracı bulunan okullarda oför,
ç) Temizlik hizmetlerini yürütmek üzere hizmetli,
d) Bahçeyle ilgili görevleri yürütmek üzere bahçıvan,
e) Okulun ısınma i lerini yürütmek üzere kaloriferci,
f) Bina ve tesisler ile araç ve gerecin güvenli ini sa lamak üzere gece bekçisi, koruma
memuru veya güvenlik görevlisi,
g) Ambar ve depoyla ilgili görevleri yürütmek üzere ambar memuru,
h) Sa lık hizmetleri ve okul revirinin i ve i lemlerini yürütmek üzere hem ire,
i) Yemekhanesi bulunan okullarda yemek çıkarılmasına yönelik i ve i lemleri yürütmek
üzere a çı,

ı) htiyaç duyulan di er alanlarda personel çalı tırılabilir.

(2) Personelin görevleri, ilgili mevzuatı çerçevesinde okul müdürünce belirlenerek ilgililere yazılı olarak tebli edilir.

(3) (De i ik fıkra: 01.07.2015 - 29403 s. R.G. Yön./21. md.) Hizmet satın alma yoluyla çalı tırılacak personelin görevlerine ili kin esas ve usuller sözleşmeyle belirlenir." hükmü yer almakta olup; "Disiplin cezasını gerektiren davranı ve fiiller" ba lıklı 164. maddesinin 2. fıkrasında; izinsiz gösteri, etkinlik ve toplantı düzenlemek, bu tür gösteri, etkinlik ve toplantılara katılmak; milli ve manevi de erlere, genel ahlak ve adaba uygun olmayan, yanlı algı olu turabilecek tutum ve davranı larda bulunmak; ki ilere, arkadaşlarına ve okul çalı anlarına sözle, davranı la veya sosyal medya üzerinden hakaret etmek, payla mak, yaymak veya ba kalarını bu davranı a kısı kırtmak; bili im araçları veya sosyal medya yoluyla e itim ve ö retim faaliyetlerine ve ki ilere zarar vermek, okuldan kısa süreli uzakla tırma cezasını; aynı maddenin 3. fıkrasında; e itim ve ö retim ortamında; siyasi ve ideolojik amaçlı eylem düzenlemek, ba kalarını bu gibi eylemler düzenlemeye kısı kırtmak, düzenlenmi eylemlere katılmak; bili im araçları veya sosyal medya yoluyla e itim ve ö retimi engellemek, ki ilere a ır derecede maddi ve manevi zarar vermek, ki ilere, arkadaşlarına ve okul çalı anlarına; söz ve davranı larla sarkıntılık yapmak, iftira etmek, ba kalarını bu davranı lara kısı kırtmak veya zorlamak, yapılan bu fiilleri sosyal medya yoluyla payla mak, yaymak okul de i tirme cezasını gerektiren fiil ve davranı lar arasında aynı maddenin 4. fıkrasında ise, bili im araçları veya sosyal medya yoluyla; bölücü, yıkıcı, ahlak dı ı ve iddeti özendiren sesli, sözlü, yazılı ve görüntülü içerikler olu turmak, bunları ço altmak, yaymak ve ticaretini yapmak örgün e itim dı ına çıkarma cezasını gerektiren fiil ve davranı lar arasında sayılmı tır.

HUKUK DE ERLEND RME

07/09/2013 tarih ve 28758 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren Millî E itim Bakanlı ı Ortaö retim Kurumları Yönetmeli i'nin "Okul birincilerinin tespiti" ba lıklı 64. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "...okul ö renci ödül ve disiplin kurulunun da

görü ü alınarak..." ve "...10 puandan fazla davranı puanı indirilmi ve iade edilmemi olanlar ile..." ibareleri yönünden yapılan inceleme:

1739 sayılı Milli E itim Temel Kanunu'nun 6. maddesinde; fertlerin, e itimleri süresince, ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde ve do rultusunda çe itli programlara veya okullara yöneltilerek yeti tirilecekleri, Milli e itim sisteminin, her bakımdan, bu yöneltmeyi gerçekle tirecek biçimde düzenlenece i, yöneltmede ve ba arının ölçülmesinde rehberlik hizmetlerinden ve objektif ölçme ve de erlendirme metotlarından yararlanılaca ı hükme ba lanmı tır.

07/09/2013 gün ve 28758 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Millî E itim Bakanlı ı Ortaö retim Kurumları Yönetmeli i'nin "Okul birincilerinin tespiti" ba lıklı 64. maddesinin 1. fıkrasının dava açıldı ı tarihteki halinde; "Ders kesiminde, okul ö renci ödül ve disiplin kurulunun da görü ü alınarak mezuniyet puanı en yüksek olan ö renci ö retmenler kurulunca okul birincisi olarak tespit edilir. Bütün derslerden ba arılı olmasına ra men stajını tamamlamayan ö rencilerle davranı puanı indirilmi ve iade edilmemi ö renciler okul birincisi olamaz." düzenlemesi yer almı tır.

Anılan Yönetmeli in 164. maddesinde disiplin cezasını gerektiren davranı ve fiiller sayılmı olup, 170. maddesinde de, her ders yılı ba nda ö rencilerin davranı puanının 100 olaca ı, ceza alan ö rencilerin davranı puanlarından, kınama cezası için 10, okuldan kısa süreli uzakla tırma cezası için 20, okul de i tirme cezası için 40, örgün e itim dı na çıkarma cezası için 80 puanın indirilece i hükmüne yer verilmi ; 171. maddesinde ise, ceza alan ve davranı puanı indirilmi olan ancak davranı ları olumlu yönde de i en, iyi hâleri görülen ve olumsuz davranı ları tekrarlamayan ö rencilerin durumlarının, okul ö renci ödül ve disiplin kurulunca daha sonraki dönemde/dönemlerde de erlendirilece i, cezalarının kaldırılması ve davranı puanlarının iadesi öngörülen ö rencilerin ö retmenler kuruluna sunulaca ı, ö retmenler kurulunca cezası kaldırılan ve davranı puanı iade edilen ö rencilerin yeni durumlarının e-Okul sistemine i lenece i düzenlenmi tir.

Yukarıda aktarılan yasal düzenlemeden de anla ılaca ı üzere, milli e itim sisteminin amaçlarından biri de, ba arının tespitinde adil ve objektif bir de erlendirme yaparak ö rencilerin daha ba arılı olma yolunda motivasyonunun artırılmasıdır.

Dava konusu Yönetmelikte ise, ba arı ile disiplin ve ahlak arasında sıkı bir ili ki oldu una vurgu yapılmı ve okul ö renci ödül ve disiplin kurulunun da görü ü alınarak mezuniyet puanı en yüksek olan ö rencinin ö retmenler kurulunca okul birincisi olarak tespit edilece i, ancak davranı puanı indirilmi ve iade edilmemi ö rencilerin okul birincisi olamayaca ı düzenlenmi se de, disiplin ve ahlaktan daha ziyade ba arıya endeksli olan okul birincili i, yüksekö retime giri te ek kontenjan ayrılarak ödüllendirilen ba arı ile ilgili bir durumdur.

Öte yandan, davranı puanının iade edilmesine do rudan, okul birincisinin belirlenmesine ise dolaylı etkisi bulunan okul ö renci ödül ve disiplin kuruluna dava konusu düzenleme ile okul birincisinin belirlenmesi noktasında geni bir yetki verildi i görülmü olup, bu durum ba arının ölçülmesinde objektif ölçme ve de erlendirme metotlarının önüne geçerek subjektif ve keyfi uygulamalara sebebiyet verebilecektir.

Bununla birlikte, Yönetmeli in 164. maddesi uyarınca okulu, çevresini ve e yasını kirleten,

yapması gereken görevleri yapmayan, kılık-kıyafete ili kin mevzuat hükümlerine uymayan, özürsüz devamsızlık yapan ve kaba ve saygısız davrananların kınama cezası ile cezalandırılacağı dikkate alındığında, belirtilen fiilleri i lemesi nedeniyle davranış puanı düşürülen ve okul ödencisi disiplin kurulunca da puanı iade edilmeyen öğrencinin okul birincisi olamaması durumu, davranışın objektif ölçme ve değerlendirme metotlarıyla ölçülmesini hükme bağlayan yasal düzenlemeye açık bir aykırılık olacaktır.

Bu durumda, Yönetmeliğin 64. maddesinin 1. fıkrasında yer alan "...okul ödencisi ödül ve disiplin kurulunun da görüşü alınarak..." ibaresi ile "...öğrencilerle davranış puanı indirilmi ve iade edilmemi ..." ibareleri milli eğitim sisteminin amacına, ilkelerine ve hukuka uygun olmadığından anılan ibarelerin iptali gerekmektedir.

07/09/2013 tarih ve 28758 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin "Diğer personel" başlıklı 94. maddesinin 3. fıkrası yönünden yapılan inceleme:

Anayasanın "Eğitim ve öğretim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. maddesinde yer alan "İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve Devlet okullarında parasızdır." hükmü gereği Millî Eğitimde sekiz yıllık zorunlu eğitim sistemi uygulanmakta iken 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 26. maddesinde 30.03.2012 gün ve 6287 sayılı Kanun'un 10. maddesiyle bir dâirlik yapılmı ve "Ortaöğretim, ilköğretime dayalı, dört yıllık zorunlu, örgün veya yaygın öğretim veren genel, mesleki ve teknik öğretim kurumlarının tümünü kapsar. Bu okulları bitirenlere ortaöğretim diploması verilir." hükmü getirilmiştir.

Anayasanın "Kamu hizmeti görevlileriyle ilgili hükümler" başlıklı 128. maddesinde ise, devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkiilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerin, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görüleceği, memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlüklerinin kanunla düzenleneceği hükme bağlanmıştır.

07/09/2013 gün ve 28758 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin "Diğer personel" başlıklı 94. maddesinin 3. fıkrasının ilim tarihinde yürürlükteki halinde; "Kadro lu personel dışında, ücretleri genel bütçe veya bütçe dışı kaynaklarca karşılanarak hizmet satın alma yoluyla çalıştırılacak personelin görevlerine ili kin esas ve usuller sözleşmeyle belirlenir." düzenlemesine yer verilmiş olup; Dairemizin 27/11/2014 tarih ve E:2014/6589 sayılı kararıyla; düzenlemenin, kamu hizmetinin bir kısmının hizmet satın alma yoluyla sözleşme ile çalıştırılacak personel eliyle gördürülebileceğini ve bunların ücretlerinin genel bütçe veya bütçe dışı kaynaklarca karşılanabileceğini düzenlendiği, bu durumun okullarda kadro lu personelin yetersiz kaldığı ve genel bütçe ile sözleşmeli personel için yeterli ödenek ayrılmadığı hallerde velilerden eğitim hizmetinin karşılanması olarak veya bu hizmetlerle ili kinlendirilerek baki veya yardım toplanmasına neden olabileceğini, Millî Eğitim Bakanlığı na baki olarak faaliyette bulunan ve kamu hizmeti gören ortaöğretim kurumlarında kadro lu personel dışında, hizmet satın alma yoluyla sözleşme ile çalıştırılacak personelin ücretlerinin, "genel bütçe" dışında, içeriği, kapsamı, dayanağı ve elde edilme yöntemi belli olmayan "bütçe dışı kaynaklarca"

kar ılanmasının öngörülmesinde, hukuki isabet görülmedi i gerekçesiyle yürütmenin durdurulması isteminin kabul edildi i görülmektedir.

Davalı idarece 01/07/2015 tarih ve 29403 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren Milli E itim Bakanlığı Ortaö retim Kurumları Yönetmeli inde De i iklik Yapılmasına Dair Yönetmeli in 21. maddesiyle de i iklik yapılarak; hizmet satın alma yoluyla çalı tırılacak personelin görevlerine ili kin esas ve usullerin sözleşmeyle belirlenece i kuralına yer verilerek düzenlemede yer alan " ücretleri genel bütçe veya bütçe dı ı kaynaklarca kar ılanarak " ibaresinin çıkarıldı ı görülmektedir.

Davalı Sendika tarafından; 94. maddenin 3. fıkrasının i güvencesiz personel çalı tırılmasına yol açacağı, e itim kurumlarında görülen hizmetin asli ve sürekli oldu u bu nedenle kanunla düzenleme yapılması gerekti i iddia edilmekte olup; davalı idarece dava konusu hükmün, di er personel giderlerine yönelik bir düzenleme içermedi i, sadece i güvenli ini güvence altına almak için "sözle me" yapılması zorunlulu unu düzenledi i savunulmaktadır.

Yukarıda yer alan açıklamalar dikkate alındı ında, dava konusu düzenleme uyarınca, okullarda; bakım, onarım ve uygulama sınıfları dâhil alanlarıyla ilgili hizmetleri yürütmek, e itim ve ö retim etkinliklerinde ö retmenlere yardımcı olmak üzere teknisyen, kütüphaneyle ilgili i leri yürütmek üzere kütüphane memuru, aracı bulunan okullarda oför, temizlik hizmetlerini yürütmek üzere hizmetli, bahçeyle ilgili görevleri yürütmek üzere bahçıvan, okulun ısınma i lerini yürütmek üzere kaloriferci, bina ve tesisler ile araç ve gerecin güvenli ini sa lamak üzere gece bekçisi, koruma memuru veya güvenlik görevlisi, ambar ve depoyla ilgili görevleri yürütmek üzere ambar memuru, sa lık hizmetleri ve okul revirinin i ve i lemlerini yürütmek üzere hem ire, yemekhanesi bulunan okullarda yemek çıkarılmasına yönelik i ve i lemleri yürütmek üzere a çı, ihtiyaç duyulan di er alanlarda çalı tırılacak personel ile sözleşme imzalanarak, çalı tırılacak personelin görev tanımı ve kapsamı ile personelin sahip oldu u sosyal güvence, parasal ve özlük hakları vb. konularının taraflar arasında imzalanacak sözleşme hükümleri ile belirlenmesinin; "belirlilik, öngörülebilirlik ve hukuki güvenlik ilkelerinin" bir gere i olup; bu haliyle dava konusu düzenlemede hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

07/09/2013 tarih ve 28758 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren Millî E itim Bakanlığı Ortaö retim Kurumları Yönetmeli i'nin "Disiplin cezasını gerektiren davranı ve fiiller" ba lıklı 164. maddesinin 2. fıkrasının (ç) bendi yönünden yapılan inceleme:

07/09/2013 günlü, 28758 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Milli E itim Bakanlığı Ortaö retim Kurumları Yönetmeli i'nin, 01/07/2015 günlü, 29403 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelikle de i ik 164. maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendinde, " **zinsiz gösteri, etkinlik ve toplantı düzenlemek, bu tür gösteri, etkinlik ve toplantılara katılmak**" fiili "okuldan 1-5 gün arasında kısa süreli uzakla tırma" cezasını gerektiren fiil ve davranı lar arasında sayılmı tır.

Aynı Yönetmeli in 164. maddesinin ikinci fıkrasının (i) bendinde, "**Okul binası, eklenti ve donanımlarına**, arkadaş larının araç-gerecine siyasi, ideolojik veya müstehcen amaçlı yazılar yazmak, resim veya semboller çizmek" fiili, okuldan 1-5 gün arasında kısa süreli uzakla tırma

cezasını gerektiren fiil ve davranı lar arasında; aynı maddenin üçüncü fıkrasının (h) bendinde, "E itim ve ö retim ortamına yaralayıcı, öldürücü silah ve patlayıcı madde ile her türlü aletleri getirmek veya bunları bulundurmak" ve (k) bendinde, "E itim ve ö retim ortamında; siyasi ve ideolojik amaçlı eylem düzenlemek, ba kalarını bu gibi eylemler düzenlemeye kı kırtmak, düzenlenmi eylemlere katılmak" fiilleri ise, okul de i tirme cezasını gerektiren fiil ve davranı lar arasında yer almaktadır.

Davacı tarafından, toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkının Anayasal bir hak oldu u ve ancak milli güvenlik, kamu düzeni, suç i lenmesinin önlenmesi, genel sa lı ın, genel ahlakın ve ba kalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla ve kanunla sınırlanabilece i iddia edilmi ; davalı idare tarafından ise, izinsiz gösteri, etkinlik ve toplantıya dair disiplin hükmünün okul sınırları içindeki davranı lara ili kin oldu u, e itim ve ö retim kurumlarında sadece e itim, ö retim, ara tırma ve inceleme ile ilgili faaliyetlerin yürütülece i ve bu faaliyetlerin her ne suretle olursa olsun engellenemeyece ine ili kin Anayasal hükme ra men okul sınırları içinde izinsiz olarak yapılacak gösteri ve toplantıların e itim ö retim faaliyetlerini sekteye u rataca ı ve Anayasal hak olan e itim ve ö renim hakkının kullanımını engelleyece i, izin amacının okul içinde yapılacak toplantı ve gösteri nedeniyle e itim-ö retim faaliyetlerinin aksamaması için idarenin gerekli tedbirleri almasına imkan sa lamak oldu u savunulmu tur.

Yönetmeli in yukarıda belirtilen di er disiplin hükümlerinden de görülece i üzere, okul dı ında gerçekte tirilen fiil ve davranı ların disiplin cezasına konu edilemeyece inin, ilgili hükümlere "okul binası, eklenti ve donanımları" veya "e itim ve ö retim ortamı" gibi ifadeler konulmak suretiyle güvence altına alındı ı, ancak davaya konu kuralda, okul sınırları dı ında izinsiz gösteri, etkinlik ve toplantı düzenlemenin ve bu tür gösteri, etkinlik ve toplantılara katılmanın disiplin yaptırımını ile kar ıla mayaca ının düzenleme altına alınmadı ı görülmektedir.

Hukuki güvenlik ile belirlilik ilkeleri, hukuk devletinin önko ullarındandır. Ki ilerin hukuki güvenli ini sa lamayı amaçlayan hukuki güvenlik ilkesi, hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve i lemlerinde Devlete güven duyabilmesini, Devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar. Belirlilik ilkesi ise yasal düzenlemelerin hem ki iler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve ku kuya yer vermeyecek ekilde açık, net, anla ılır ve uygulanabilir olmasını, ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına kar ı koruyucu önlem içermesini ifade etmektedir.

Her ne kadar, davalı idarece, izinsiz gösteri, etkinlik ve toplantıya dair disiplin hükmünün okul sınırları içindeki davranı lara ili kin oldu u belirtilmekte ise de, bu husus düzenlemede açık bir ekilde belirtilmedi inden, maddenin uygulayıcısı konumunda bulunan idareler tarafından okul dı ında gerçekte tirilen fiil ve davranı ların da soru turulmasına ve disiplin cezası uygulanmasına sebebiyet verebilecektir.

Bu durumda, dava konusu bu hüküm yukarıda ifade edilen hukuki güvenlik ve belirlilik ilkelerine aykırılık te kil etmektedir.

Nitekim; Danı tay dari Dava Daireleri Kurulu'nun 08/06/2016 tarih ve YD tiraz No: 2016/320 sayılı kararı da bu yöndendir.

07/09/2013 tarih ve 28758 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren Millî E itim Bakanlığı Ortaö retim Kurumları Yönetmeli i'nin "Disiplin cezasını gerektiren davranı ve fiiller" ba lıklı 164. maddesinin fıkrasının (I) bendi yönünden yapılan inceleme:

Milli E itim Bakanlığı Ortaö retim Kurumları Yönetmeli i'nin 164. maddesinde, disiplin cezalarını gerektiren davranı ve fiiller belirtilmi olup, 01/05/2015 gün ve 29403 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Milli E itim Bakanlığı Ortaö retim Kurumları Yönetmeli inde De i iklik Yapılmasına Dair Yönetmeli in 28. maddesiyle bahse konu maddenin ikinci fıkrasında sayılan ve "okuldan 1-5 gün arasında kısa süreli uzakla tırma" cezasını gerektiren fiil ve davranı lar arasına "*Millî ve manevi de erlere, genel ahlak ve adaba uygun olmayan, **yanlı algı olu turabilecek tutum ve davranı larda bulunmak***" ekindeki (I) bendi eklenmi tir.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve i lemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geli tirerek sürdür en, hukuk güvenli ini sa layan, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve yasalarla kendini ba lı sayan, yargı denetimine açık olan devlettir.

"Hukuki güvenlik" ile "belirlilik" ilkeleri, hukuk devletinin önko ullarındandır. Ki ilerin hukuki güvenli ini sa lamayı amaçlayan "hukuki güvenlik ilkesi", hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve i lemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar. "Belirlilik ilkesi" ise, düzenlemelerin hem ki iler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve ku kuya yer vermeyecek ekinde açık, net, anla ılır ve uygulanabilir olmasını, ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına kar ı koruyucu önlem içermesini ifade etmektedir. Bu bakımdan, düzenlemenin metni, bireylerin, gerekti inde hukuki yardım almak suretiyle, hangi somut eylem ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun ba landı ını belli bir açıklık ve kesinlikte öngörebilmelerine imkân verecek düzeyde olmalıdır. Dolayısıyla, uygulanması öncesinde düzenlemenin, muhtemel etki ve sonuçlarının yeterli derecede öngörülebilir olması gereklidir.

Disiplin cezalarını düzenleyen söz konusu kuralda yer alan ve duyu organlarıyla alınan bilginin alınması, yorumlanması, seçilmesi ve düzenlenmesi anlamına gelen "algı"nın ki iden ki iye farklı bir anlam ifade etmesi nedeniyle "*yanlı algı olu turabilecek tutum ve davranı*" kavramının mu lak ve objektiflikten uzak oldu u açıktır. Bu nedenle, okuldan 1 ila 5 gün arasında kısa süreli uzakla tırma cezasını gerektiren fiil ve davranı ların tespiti noktasında idarelere sınırları belli olmayan geni bir takdir yetkisi tanıyan davaya konu kural, ö renciler için öngörülebilir olmadı ı gibi idarelerin keyfi yorum ve uygulamalarına kar ı da yeterince koruma sa layacak nitelikte olmadı ından hukuki güvenlik ve belirlilik ilkelerine de aykırı bulunmaktadır.

Bu durumda, Yönetmeli in 164. maddesinin ikinci fıkrasının (I) bendinde yer alan "*...yanlı algı olu turabilecek...*" ibaresinde, hukuk devleti ile hukuki güvenlik ve belirlilik ilkelerine uyarlık bulunmamaktadır.

07/09/2013 tarih ve 28758 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren Millî E itim Bakanlığı Ortaö retim Kurumları Yönetmeli i'nin "Disiplin cezasını gerektiren

davranı ve fiiller" ba lıklı 164. maddesinin üçüncü fıkrasının (k) bendi, ikinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "...veya sosyal medya üzerinden..." ibaresinin, üçüncü fıkrasının (r) bendinde yer alan "...sosyal medya yoluyla..." ibaresi, ikinci fıkrasının (), üçüncü fıkrasının (m) ve dördüncü fıkrasının (l) bentlerinde yer alan "...veya sosyal medya yoluyla..." ibareleri yönünden yapılan inceleme:

Davacı Sendika tarafından dava konusu yönetmeli in ilgili maddelerinde yer alan "sosyal medya yoluyla" ibareleri yönünden, sosyal medya kullanımının adeta cezalandırma aracı olarak kullanıldığı, medya okur yazarlığı gibi faydalı derslerin okullarda okutulması gerekirken yaptırım uygulanacak bir davranı olarak düzenlendi i, bu durumun milli e itimin genel ve özel amaçlarıyla ba da tırlamayacağı ileri sürülmektedir.

Anılan Yönetmeli in "Disiplin cezasını gerektiren davranı ve fiiller" ba lıklı 164. maddesinin 2. fıkrasında; ki ilere, arkada larına ve okul çalı anlarına sözle, davranı la veya sosyal medya üzerinden hakaret etmek, payla mak, yaymak veya ba kalarını bu davranı a kı kırtmak; bili im araçları veya sosyal medya yoluyla e itim ve ö retim faaliyetlerine ve ki ilere zarar vermek, okuldan kısa süreli uzakla tırma cezasını; aynı maddenin 3. fıkrasında; bili im araçları veya sosyal medya yoluyla e itim ve ö retimi engellemek, ki ilere a ır derecede maddi ve manevi zarar vermek, ki ilere, arkada larına ve okul çalı anlarına; söz ve davranı larla sarkıntılık yapmak, iftira etmek, ba kalarını bu davranı lara kı kırtmak veya zorlamak, yapılan bu fiilleri sosyal medya yoluyla payla mak, yaymak okul de i tirme cezasını gerektiren fiil ve davranı lar arasında; aynı maddenin 4. fıkrasında ise, bili im araçları veya sosyal medya yoluyla; bölücü, yıkıcı, ahlak dı ı ve iddeti özendiren sesli, sözlü, yazılı ve görüntülü içerikler olu turmak, bunları ço altmak, yaymak ve ticaretini yapmak örgün e itim dı ına çıkarma cezasını gerektiren fiil ve davranı lar arasında sayılmı tır.

Dava konusu düzenlemelerde yer alan ve disiplin suçu olu turan fiillerin, "sosyal medya yoluyla" i lenmesi halinde; ilgililerin kar ı kar ıya kalacağı yaptırım ile yaptırımın hukukili i ve sonuçlarını de erlendirirken; öncelikle; "sosyal medya yoluyla" i lenebilecek bir fiilin, ancak; dijital mecralarda i lenebilece i, dolayısıyla "okul içinde, okul binasında, ya da okul eklentileri içinde" gibi ifadelerle mekansal sınırların çizilmesinin mümkün olmadığı açıktır.

Dolayısıyla; dava konusu düzenlemelerde yer alan fiillerin niteli i itibariyle; "sosyal medya yoluyla" yapılan payla ımların e itim ö retim faaliyetine, bu faaliyetin sa lıklı ve huzurlu bir e itim ortamında sa lanmasına ve sürdürülmesine, e itim ö retim personeline, okul arkada larına, okulun düzenine, okul bina ve eklentilerine vb. etkileri ve bu etkilerin sonuçları ba lamında, yapılacak de erlendirmeler, ancak; somut olayın niteli ine göre ortaya konulabilecektir.

Anayasa Mahkemesi'nin 24/11/2021 tarih ve 31669 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren 14/09/2021 tarih ve 2018/20182 Numaralı Ahmet Batur Ba vurusu kararında, e itimin çok özel bir kamu hizmeti olarak sadece do rudan faydaları olan bir hizmet de il geni sosyal fonksiyonları da olan bir hizmet oldu u, demokratik bir toplumda insan haklarının sa lamla ması ve devamı için e itim hakkı vazgeçilmez oldu u, ta ıdı ı öneme kar ın e itim hakkının belirli bir zamanda mevcut bulunan e itim kurumlarına eri iminin koruma altına alındı ı, e itim kurumunun azami verimlilikle çalı abilmesi için kurumun insicamının bozulmaması veya bozulma tehlikesinin do mamasının elzem oldu u, bu amaçla e itim ve ö retimin sunuldu u

kurumlar olan okullarda düzenin sağlanması ve eğitimcinin en verimli şekilde aktarılması için eğitimin alıcısı durumunda olan öğrencilere yönelik öngörülen disiplin kurallarıyla öğrencilerin eğitim hakkı da dâhil olmak üzere birtakım temel hak ve özgürlüklerine karşı sınırlamalar getirilebileceği, öğrencilerin ifade özgürlüğüne yönelik olarak getirilen düzenlemeler yönünden eğitimin derecesi de büyük önem arz ettiği için, bu bağlamda disiplinli kısıtlamaya maruz kalan bireyin hangi derecede eğitim aldığına ilişkin önem taşıdığı için, eğitimin derecesinin arttıkça öğrencinin ifade özgürlüğüne yönelik müdahalelerin azalması gerektiği için, somut olayda bahurucunun yükseköğretim öğrencisi olduğu için, bu bağlamda ifade özgürlüğüyle bağlantılı eğitim hakkına yönelik müdahale alanının ilk ve orta öğretim seviyelerine göre daha dar olması gerektiği ifade edilmiştir.

Yine aynı kararda; öğrencilerin okul dışındaki ifade ve eylemlerine disiplin amacıyla müdahale imkânı oldukça dar olduğu için, öğrencilerin eğitim kurumu dışındaki ifade ve eylemleri sebebiyle eğitim hakkına müdahale teşkil edecek nitelikte yaptırımlara maruz kalmalarının, ancak; kurum dışında gerçekleşen eylemin kurum düzenini ciddi şekilde etkilemesi halinde mümkün olacağı için, ilgilinin cezalandırılmasına konu hareketin eğitim kurumunun düzenini hangi derecede etkilediğinden, ne şekilde bozduğunu veya bozma tehlikesi meydana getirdiğinden ilgilinin de erlendirme yapılması gerektiği için de erlendirmelerine yer verilmiştir.

Yukarıda yer alan açıklamalar ışığında; dava konusu düzenlemelerde yer alan "sosyal medya yoluyla" ibarelerinde hukuka ve mevzuata aykırılık görülmediğinden bu kısım yönünden davanın reddi gerekmektedir.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

07/09/2013 Tarih Ve 28758 Sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanarak Yürürlüğe Giren Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'nin;

1."Okul birincilerinin tespiti" başlıklı 64. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "...okul öğrencisi ödül ve disiplin kurulunun da görüşü alınarak..." ve "...10 puandan fazla davranış puanı indirilmi ve iade edilmemi olanlar ile..." ibareleri yönünden **PTAL NE** oybirliği ile;

2."Diğer personel" başlıklı 94. maddesinin 3. fıkrası yönünden davanın **REDD NE** oybirliği ile;

3."Disiplin cezasını gerektiren davranış ve fiiller" başlıklı 164. Maddesinin 2. fıkrasının (ç) bendi yönünden **PTAL NE** oybirliği ile;

4."Disiplin cezasını gerektiren davranış ve fiiller" başlıklı 164. maddesinin 2. fıkrasının (l) bendi yönünden **PTAL NE** oybirliği ile;

5. "Disiplin cezasını gerektiren davranış ve fiiller" başlıklı 164. maddesinin üçüncü fıkrasının (k) bendi ve dördüncü fıkrasının (l) bentlerinde yer alan "...veya sosyal medya yoluyla..." ibareleri yönünden oybirliği; ikinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "...veya sosyal medya üzerinden..." ibaresi ile ikinci fıkrasının () bendi; üçüncü fıkrasının (r) bendinde yer alan "...sosyal medya yoluyla..." ibaresi ile üçüncü fıkrasının (m) bendi yönünden oyçokluğu ile **REDD NE**, oyçokluğu ile

6. Ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam 704 TL yargılama giderinin haklılık oranına göre 1/2 tutarı olan 352 TL'nin davacı üzerinde bırakılmasına; kalan 1/2 tutarı olan 352 TL'nin davalı

T.C.
DANI TAY
SEK Z NC DA RE
Esas No : 2021/7208
Karar No : 2022/3321

idareden alınarak davacıya verilmesine,

7. İlk amada taraflar lehine vekalet ücretine hükmedildi inden, bu amada avukatlık ücretine hükmedilmemesine,

8. Bu kararın tebli tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde Danı tay dari Dava Daireleri Kuruluna temyiz yolu açık olmak üzere,
17/05/2022 tarihinde karar verildi.

Ba kan
Yüksel
ÖZTÜRK

Üye
Birgül
KURT
(X)

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Tülay
BULGURCU

Üye
Oya
I IK

Üye
smail Hakkı
SAYIN

Üye
Gülay
ÖLMEZ

Üye
Mustafa Nafiz
ACAR

Üye
Yunus Emre
SILAY

Yargılama Giderleri :

Harç : 229,60TL
Posta Gideri : 128,40 TL
Toplam : 358,00 TL

TEMY Z YARGILAMA G DERLER (DAVACI):

Harçlar : 311,00TL
Posta Gideri : 11,00 TL
TOPLAM : 322,10 TL

BOZMAYA UYMA A AMASI YARGILAMA G DERLER (DAVACI):

Posta Gideri : 24,00 TL
TOPLAM : 24,00 TL

KAR IOY :

(X)- 07/09/2013 tarih ve 28758 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren Millî E itim Bakanlığı Ortaö retim Kurumları Yönetmeli i'nin 2. fıkrası, (a) bendinde yer alan "...veya sosyal medya üzerinden..." ibaresi ile 3. fıkrasının (r) bendinde yer alan "...sosyal medya yoluyla..." ibaresinin; 2. fıkrası (), 3. fıkrası, (m) bentlerinin iptali istenilmektedir.

07/09/2013 tarih ve 28758 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren Millî E itim Bakanlığı Ortaö retim Kurumları Yönetmeli i'nin "Disiplin cezasını gerektiren davranı ve fiiller" ba lıklı 164. maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "...veya sosyal medya üzerinden..." ibaresi yönünden yapılan inceleme:

Anılan Yönetmeli in "Disiplin cezasını gerektiren davranı ve fiiller" ba lıklı 164. maddesinin 2. fıkrasının dava konusu halinde ki ilere, arkada larına ve okul çalı anlarına sözle, davranı la veya sosyal medya üzerinden hakaret etmek, payla mak, yaymak veya ba kalarını bu davranı a kı kırtmak okuldan kısa süreli uzakla tırma cezasını gerektiren fiiller arasında sayılırken; 05/09/2019 tarih ve 30879 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren Millî E itim Bakanlığı Ortaö retim Kurumları Yönetmeli i'nde De i iklik Yapılmasına Dair Yönetmeli in 56. maddesiyle de i iklik yapılarak; okul yöneticilerine, ö retmenlerine, çalı anlarına ve arkada larına kar ı okul içinde ve dı nda sözle, davranı la veya sosyal medya üzerinden hakaret etmek, hakareti payla mak, yaymak veya ba kalarını bu davranı a kı kırtmak fiillerinin kısa süreli okuldan uzakla tırma cezasını gerektiren durumlar olarak düzenlenmi tir.

Bu haliyle dava tarihi itibarıyla yürürlükte olan düzenlemeden farklı düzenleme öngörödü ünden; bu ibareler açısından konusu kalmayan dava hakkında karar verilmesine yer olmadı na karar verilmesi gerekmektedir.

07/09/2013 tarih ve 28758 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren Millî E itim Bakanlığı Ortaö retim Kurumları Yönetmeli i'nin "Disiplin cezasını gerektiren davranı ve fiiller" ba lıklı 164. maddesinin 3. fıkrasının (r) bendinde yer alan "...sosyal medya yoluyla..." ibaresi ile 2. fıkrası () bendi ve 3. fıkrası, (m) bendi yönünden yapılan inceleme:

Anayasa Mahkemesi kararlarında hukuk devleti, eylem ve i lemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geli tirerek sürdüren, Anayasaya aykırı tutumlardan kaçınan, hukuku devletin bütün organlarına hâkim kılan, Anayasa ve hukuk kuralları ile kendini ba lı sayan devlet olarak tanımlanmaktadır.

Hukuk devletinin temel ilkelerinden biri belirliliktir. Bu ilkeye göre yasal düzenlemelerin hem ki iler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve ku kuya yer vermeyecek ekilde açık, net, anla ılır, uygulanabilir ve nesnel olması, ayrıca kamu otoritelerinin keyfî uygulamalarına kar ı koruyucu önlem içermesi gerekir. Belirlilik ilkesi hukuki güvenlikle ba lantılı olup birey, kanundan belirli bir kesinlik içinde hangi somut eylem ve olguya hangi hukuki yaptırımın veya sonucun ba landı ını bilmelidir. Birey ancak bu durumda kendisine dü en yükümlölükleri öngörebilir ve davranı larını ayarlayabilir. Belirlilik ilkesi, yalnızca yasal belirlili i de il daha geni anlamda hukuki belirlili i de ifade etmektedir. **Yasal düzenlemeye dayanarak eri ilebilir, bilinebilir ve öngörülebilir olma gibi gereklilikleri kar ılaması ko uluyla** mahkeme içtihatları ve yürütmenin düzenleyici i lemleriyle de hukuki belirlilik sa lanabilir. Hukuki belirlilik ilkesinde asıl

olan, bir hukuk normunun uygulanmasıyla ortaya çıkacak sonuçların o hukuk düzeninde öngörülebilir olmasıdır.

Bir ba ka deyi le; hukuk devletinin temel ilkelerinden olan belirlilik ilkesi, idari düzenlemelerin hem ki iler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve ku kuya yer vermeyecek ekilde açık, net, anla ılır ve uygulanabilir olmasını, ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına kar ı koruyucu önlem içermesini ifade etmektedir.

Anılan Yönetmeli in "Disiplin cezasını gerektiren davranı ve fiiller" ba lıklı 164. Maddesinin de i iklik öncesi 2. fıkrasında; **ki ilere**, arkada larına ve okul çalı anlarına sözle, davranı la veya sosyal medya üzerinden hakaret etmek, payla mak, yaymak veya ba kalarını bu davranı a kı kırtmak; bili im araçları veya sosyal medya yoluyla e itim ve ö retim faaliyetlerine ve **ki ilere** zarar vermek, okuldan kısa süreli uzakla tırma cezasını; aynı maddenin 3. fıkrasında; bili im araçları veya sosyal medya yoluyla e itim ve ö retimi engellemek, **ki ilere** a ır derecede maddi ve manevi zarar vermek, **ki ilere**, arkada larına ve okul çalı anlarına; söz ve davranı larla sarkıntılık yapmak, iftira etmek, ba kalarını bu davranı lara kı kırtmak veya zorlamak, yapılan bu fiilleri sosyal medya yoluyla payla mak, yaymak okul de i tirme cezasını gerektiren fiil ve davranı lar arasında sayılmı tır.

Dava konusu düzenlemelerde, disiplin suçunu olu turan eylemlerin "**ki ilere**" **yöneltilmesi halinde, ö rencilerin anılan** fiiller için öngörülen yaptırıma tabi tutulmaları sonucu do uracaktır.

Yönetmelikte ifade edilen "ki iler" okul ile e itim ö retim faaliyetleri ve bu faaliyetlere etkisi ba lamında kimleri kapsadı ı, "ki iler" olarak belirtilenlerin okul, okul yönetimi, okul arkada ı veya e itim ö retim faaliyeti ile do rudan ya da dolaylı bir ki iyi mi tarif etti inin belirsiz oldu u, yukarıda ifade edilen, idarenin düzenleme amaçları ile bu ki iler nasıl bir ba lantısının bulundu u yolunda herhangi bir sınır çizilmeksizin, e itim ö retim faaliyetleri ile do rudan/ dolaylı ilgili olan ya da hiçbir ekilde ilgisi bulunmayan herkesi kapsayacak ekilde "**ki ilere**" **ibaresine yer verilmesinin belirlilik ve öngörülebilirlik ilkelerine**" **aykırı oldu u** gibi e itim ve ö retim faaliyeti kapsamı dı nda kalan ve genel kollu u ilgilendiren hususta düzenleme yapılması ve ö renci sıfatlı ki iler sosyal medya kullanmasının genel güvenlik uygulamalarına ili kin yetkisi olmayan mercilerce denetlenmesiyle ö retim hayatına ili kin sonuç do uran düzenleme yapılmasının hukuka uygun bulunmadı ı gerekçesiyle anılan düzenlemelerin iptal edilmesi gerekti i oyuyla bu düzenlemeler yönünden karara katılmıyorum.

Üye
Birgül
KURT